

Meira um Skála og Trøðna í Skálavík, við Á á Velbastað og Kirkjubø

Av tí, at eg havi fingið meira at vita um hetta, frá góðum fólki, haldi eg, at eg má leggja nakað aftrat, og rætta nakað.

Anton Degn sigur, at hesir menn hava haft garðin í Skála í Skálavík í hondum, frá 1583 til 1613: Jákup Sjørðarson, Mattis Sjørðarson, tveir sum hava itið Jógvan Jákupsson, Jógvan Atonisen og Simin Tomesen í 1613 og til 1624.

Hesin er Simin í Enninum. Sum fyrr frásagt, buði hann í Ennishúsi undir Mylhamri í Skálavík. Tað fæst farðvegur til hús hansara enn, á Ennisdeild. — Aftrat at vera bóndi í Skála, hevði hann garðin í Stovuni og Stórumørk í festi, har hevði hann uppsitara fyri seg.

Hann fór til Kirkjubøar sum bóndi í 1624, tá Gutorms Jógvan í Dalsgarði varð dømdur at missa Kirkjubøgarð, fyri at hann hevði givið Havnamonnum loyvi at skera torv í Havnadali. Simin í Enninum sat á Kirkjubøgarði frá 1624 til 1640. Hann er stamfaðir til fleiri Kirkjubøbóndur og konur við.

Tá hann var farin úr Skálavík, tók Tróndur Jørundsson við garðinum í Skála. Hann var sýslumaður, kona hansara var Marion Nielsdatter, dóttir Harra Niels Christensen, Sandoyar prest frá 1583 til 1598. Hann var aðrenn Harra Jensen Skive kom. — Tróndur Jørundsson var sonur tann tiltikna Jørund Svøvn. Hann fekk navnið Jørundur Svøvn, av tí, at hann skuldi ver gitin í svøvn. Móðir hansara var dóttir Gormund í Grálinum undir Hagabrekku, hann var vetrarfúti í Føroyum. — Hann átti einans barnið. Ein heimasandsmaður vildi hava hana, men Gormundur dæmdi nokk ikki dreingin. — So einaferð kom hann til hennara í loyndum. Hann kastaði svøntoll á hana, og framdi so sín vilja við henni, meðan hon varð við at sova, so Jørundur gjørdist faðirloysingur. Hann var av ítarstu monnum, ytsta mið á Skálvíkshavi ber

navnið Jørundsmið eftir honum. — Tað tey nevndu svøntoll var tann rami gandur.

Aftaná Tónd Jørundsson kom Jógvan Jóansson. Tað man vera hann, teir nevndu Rádna Jógvan í Skála, hann skuldi vera avtakamaður, og ráðagóður. Men um tað hevur verið hann, er ilt at siga, men í 1679 er ein Jógvan Jóansson komin illa fyri, tí tá verður hann dømdur at missa eina mørk í jørð undir kong. Hann verður kortini sitandi við mørkini, men í 1709 verður henda mørkin lögð aftrat garðinum sum kongsjørð.

Eftir hann kom sonurin Tróndur Jóansson, hann var eisini sýslumaður sum abbin. Hann festi 21. sept. 1683, kona hansara æt Elsuba Óladóttir.

Tróndur Jóansson og Elsuba Óladóttir áttu fimm børn, tey vóru:

I. Óla Tróndarsson, giftur við Malini, dóttur Jákup Jóansson, lögmann í Dalsgarði. Óla Tróndarsson festi 1709, og bygdi garðin norðuri á Trøð, har hann er enn.

II. Malan Tróndadóttir, gift við Lauge Clemensen undir Skarði á Sandi, hann var ein av Klæmintssynum. Hann livdi til 25. juni 1730.

III. Marria Tróndadóttir, fødd 1685, ógift í 1716.

IV. Lisbitta Tróndadóttir, fødd 1690.

V. Sissal Tróndadóttir, gift 1719 við Lucas Pedersen í Haga í Húsavík, son Harra Per, prest í Todnesi.

Óla Tróndarson gekk burtur, sum áður sagt, á Skálvíksboða fyri Hvannhaga í Suðuroy í 1715, har bar eingin boð í bý. Sognin sigur, at hann ætlaði at vitja sín góða vin leiðraprest. Harra Sorin Johannesen var prestur í Hvalba tá.

Tey, Óla Tróndarsson og Malan, áttu 3 børn, tey vóru:

1. Elsuba Óladóttir, gift við Jógvan Jóanson í Soyli á Sandi,

2. Tróndur Ólason, vaks upp í Haga í Húsavík, giftur við

Skálavík í dag

Katrini Magnusardóttir í Húsavík. Festi Traðagarð í Skálavík 16. 1745.

3. Kristin Tróndadóttir, gift við Rasmus Joensen, uttan Á á Sandi.

II. Malan Tróndadóttir og Lauge Clemensen áttu tvær døtur:

1. Súsanna Lavedatter, gift við Hans Nicolaisen Tausen, í Skálastovu undir Hagabrekku í Skálavík.

2. Elin Lavedatter, gift við Mortan Tormansen á Bø í Frøðbæ. III og IV eru nokk deyðar ógiftar.

V. Sissal Tróndedatter og Lucas Pedersen í Haga í Húsavík áttu Trónd Lucasen, sum giftist inn í Búðina undir Hagabrekku í Skálavík við Rakul, dóttir Óla Joensen í Búðini og Kristini Jákupsdóttir úr Dalsgarði.

Tað eg segði her í blaðnum, at Óli, sonur Óla Tróndarson giftist dóttur Hanus Sjørðarson við Á á Velbastað, er ikki rætt.

Tá Óla Tróndarson var burturgingin, giftist Malan á Trøðni upp aftur við Pætur Kristiansen úr Kirkjubø. — Tey áttu ein son, hann æt Óla Pætursson, hevur itið eftir fyrra manninum. Tað var hann, ið giftist við dóttur Hans Sjørðarson við Á.

Men tað merkiliga er, at hesin Óla Pætursson er ikki nevndur í bókini hjá Anton Degn, men eg havi fingið at vita, at hann hevur fest garðin.

Hesin Óli Petersen, var tann, ið átti fyra synir, sum fyrr sagt, teir vóru Jóanes, festi garðin við Á 5. mars 1788; Hanus giftist við dóttur Pól Simonsen í Kirkjubø, og festi garðin 11. juni 1778 og Pætur kom til Skálavíkar at taka Traðagarð, tí Tróndur, ið bóndi var á Trøðni var barnleysur. Hann fekk einki annað navn her í

Skálavík uttan Velbastað-Pætur, hann festi 9. nov. 1773. Tann fjóri bróðurin var Pól, hann var giftur við Billu Hendriksdatter av Steinum á Velbastað. Hann mundi bøgva a Steinum nøkur ár, men so gav Dunalds-Jógvan í Sakrastovu í Hesi honum alt hann átti, og so flutti hann út í Hest at vera. Hann fór út í Hest í 1801.

Jóanes Olsen, tann av brøðrunum, ið gjørdist bóndi við Á giftist ikki. Eftir hann stendur ein Óli Poulsen at hava fest 23. apr. 1827.

Hann var sonur Pól við Á, hann sum fór út í Sakrastovu. Jóan Hendrik, ið bygdi Skopun og hann vóru brøður.

Velbastað-Pætur á Trøðni í Skálavík, var giftur við einari dóttur Pól Simonsen í Kirkjubø, men eg minnst ikki hvat hon æt beint nú, eg havi sæð tað onkustaðni.

Tann ríka Rakul í Skála, var sum áður sagt, dóttur Harra Klæmint, hon var gift við einum Jógvan í Skála, men tað hon og maðurin áttu, var vist ber ogn, tey mundu einki hava við festið at gera. Ein skyldmaður hennara, sum æt Jákup Simunsson, keypti ein part av tí, hon átti. Hann var sonur Simin í Loftinum í Húsavík, hann flutti til Skálavíkar at bøgva. Kona hansara æt Marjun Tróndedatter, hon var eisini úr Húsavík. Jákup Simunsson skuldi vera frálíka duguligur maður. Hann átti einans barn, eina dóttir, hon giftist við einum manni undan Skarði á Sandi; tey giftust inn á Skála undir Hagabrekku, hann varð nevndur, her í bygdini, Skarðs-Jákup.

Nú fer at vera nokk fyri hesa ferð.

Viggo Dalsgaard